

Stortingets kommunal- og forvaltningskomite

Notat til statsbudsjettet, Kommunal og moderniseringsdepartementet, Prop. 1S (2016-17)

Norsk forening mot støy er en landsdekkende medlemsorganisasjon som arbeider for å redusere støyplager og forebygge støybelastning i Norge, for derved å sikre bedre livskvalitet, folkehelse, bomiljø og kvaliteter i naturen. Som en del av sin virksomhet behandler foreningen årlig 11-1200 henvendelser fra norske borgere som er plaget av støy fra ulike støykilder, ikke minst fra veitrafikk, som er kilde for 88,4 % av all utendørsstøy i Norge. Dårlig bokkvalitet, nabostøy/støy i nærmiljøet seiler opp som årsak nr 2.

Personlige lidelser, helsekonsekvenser og dermed samfunnskostnader av støy er omfattende.

Det engelske miljødepartementet sammenlignet samfunnskostnadene av støy med andre store forurensingsproblemer (*Noise pollution - economic analysis, 9.4.2013*). Kostnadsfaktorene var effekt på helse, livskvalitet, produktivitet og naturmiljø, og man kom til følgende nasjonale tall for årlige samfunnskostnader: støy: 7-10 milliarder pund, trafikkulykker 9 milliarder pund, og klimaendringer 1-4 milliarder pund. (!)

Overfører man den engelske beregningen til Norge, vil den årlige støyregningen bare for Oslo langt overstige 10 milliarder kroner. Det er begrunnet frykt for at fortettingspolitikken vil øke dette.

Foreningen forsøker å belyse støyskadene omfang og hvordan de kan forebygges gjennom statens politikk, forvaltning og bistand til kommunene.

Det oppstår stadig konflikter mellom økonomisk vekst, helse og miljø, men en kvalitetsvekst med en helsefremmende og bærekraftig utvikling kan sikres gjennom effektiv planlegging, forvaltning og investering.

Helsekonsekvenser og -kostnader av støy

Helseskadelig støy har store konsekvenser for samfunnet og statens og kommunenes helsetjenester. Barn og unge er spesielt utsatt for helseskadelig støy, og særlig barn av ressursvake familier.

- I dag er det ca. 1,5 millioner mennesker i Norge som er plaget av støy.
- Det er estimert at støy koster det norske samfunnet kr 14 milliarder pr. år.
- Hvert år går 15 000 DALY tapt på grunn av støy (Disability adjusted life years).

Norge ligger etter med å oppfylle nasjonale mål om 10 % reduksjon av støy innen 2020. Vi opplever at plan- og bygningsloven, folkehelseloven og forskriften om miljørettet helsevern ikke oppnår sine mål om å forebygge helseskadelig støy gjennom planlegging og tiltak. Det er også behov for en revidert Nasjonal handlingsplan mot støy med tiltak, resultatsmålinger, og inkludert nattestøy og nabostøy.

2. Hovedmål og prioriteringer, 2.5 Effektiviseringstiltak

Flertallet av det store antall henvendelser til Støyforeningen skulle egentlig ha vært rettet til og behandlet i de støyplagedes egen kommune. Det er uttrykk for at det ikke er en adekvat tilrettelagt kommunal service for disse spørsmålene. Vår erfaring er at borgerne i dag opplever en stadig mer svekket tjeneste - som også rammer sosialt skjevt - på dette området. Vi ber om at man i medhold av lov om fosøk i offentlig forvaltning utvikler bedre modeller/løsninger for håndtering av disse oppgavene.

Programkategori 13.00, Kap. 500

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har en viktig rolle for gjennomføring av statens politikk. Flere av de sentrale negative utviklingstrekkene for støy i Norge kan henføres til departementets ansvarsområde. Det er derfor viktig at budsjettet får en bedre innretning for å ivareta statens mål for miljø og helse, herunder tverrsektorielt samordning mellom miljø-, helse- og samferdselsetatene.

1963-2013, 50 år for å fremme gode lydmiljøer

Kap. 500 Post 50

Vi ønsker økning i posten for forskning på helsefremmende byutvikling. Fokus må rettes mot livskvalitet og helse. Forskningens resultater må benyttes til kompetanseheving og vurdering av effektiviteten av plantiltak på miljø og livskvalitet.

Programkategori 13.25, Kap. 525 og 3525

Målformuleringene om Klima og miljø (s77) må presiseres slik at luft- og støyforurensing tas med. Vi viser til begrunnelsen i innledningen av vårt notat.

Fylkesmennesenes rolle er avgjørende for å oppnå bærekraftig regional utvikling, og disse postene bør økes for å legge til rette for:

- Regional kompetansesenter for miljø- og helsekompetanse, -kartlegging og konsekvensanalyse i planlegging, også med egen regional folkehelsekoordinator.
- Utvidet samordning for regionale planer med fokus på helse og miljø, ikke bare klima og energi.
- Sikre gjennomføring av kommuneplanene, også samfunnsdel.

Programkategori 13.30 Kap. 2445

Som viktig aktør i eiendomsmarkedet og i mange planer for arealutvikling må Statsbygg få midler til styrking av helse og miljø i virksomhetens samfunnsdeltakelse, spesielt bør Statsbygg bidra til utvikling av støysvake næringsbygg som referanseeksemplere for byggebransjen.

Programkategori 13.90 Kap. 590 Post 72

Passivhuskravene og fortettingen i sentrumsområdene vil utløse utfordringer og konflikter angående nabostøy, særlig med ventilasjonsanlegg/varmepumper og økt behov for lydisolering. Det bør under denne posten settes av midler til implementering av en veileder om nabostøy som Norsk forening mot støy er i ferd med å fullføre i samarbeid med myndighetene. Prosjektet vil oppfylle et informasjonsvakuum om dette problemet, og således befordre den trygghet og dialog som er kriterier for måloppnåelse for denne posten.

Om Kap 590 vil Norsk forening mot støy for øvrig understreke at planleggingen av vårt fremtidige fysiske miljø er en av våre viktigste oppgaver og har konsekvenser for flere generasjoner.

Utfordringene rundt utviklingen, planleggingen og utførelsen er mange, og staten må bidra til kompetanseheving og effektivitet i kommunene. Budsjettet bør kunne økes for de følgende prosjektene i størrelsesorden kr 5-10 millioner:

- Veileder og/eller rundskriv om Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.
- Veileder om strategisk nærmiljøutvikling.
- Veileder om fortetting med fokus på miljøfaktorer.
- Videreutvikling av www.miljokommune.no.
- Forbedret formidling av internasjonale erfaringer og forskning.
- Utvikling av en smartfonsapplikasjon for kommunene til planformidling og andre tjenester.

Kap. 590 Post 61

Regionalt plansamarbeid for samordnet bolig, areal og transportplanlegging er kritisk faktor for bærekraftig utvikling.

Kap. 590 Post 81

Heving av lokal plan- og miljøkompetanse på et strategisk nivå må prioriteres, spesielt med de omfattende kravene i den nye plan- og bygningsloven og folkehelseloven. Aktører utenfor forvaltningen kan bidra til å heve kompetansen, bl.a. ved å kunne samle informasjon, nytenkning og forskning, samordner et nettverk av private og offentlige aktører og levere tjenester og veiledning.

Ulf Winther
Generalsekretær

Steven Gersh
Seniorrådgiver